

V návaznosti na naše předchozí News Alerts bychom Vás rádi informovali o schválení vládního návrhu zákona o podporovaných zdrojích energie (dále jen „**nový ZPZE**“) Parlamentem České republiky, který zcela ruší starý zákon zák. č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (dále jen „**ZOZE CZ**“). Nový ZPZE ve znění pozměňovacích návrhů Senátu ČR nabude účinnosti (kromě vyjmenovaných ustanovení, která nabývají účinnosti dnem vyhlášení zákona) sice až **1.1. 2013**, s ohledem na jeho dopady je ovšem vhodné se s ním zevrubně seznámit již nyní. Vzhledem k tomu, že nový ZPZE odkazuje v mnoha důležitých bodech na sekundární legislativu, jejíž obsah nebyl dosud veřejně diskutován ani zveřejněn, a správná aplikace v řadě aspektů nejasného zákonného textu bude muset být teprve hledána, je níže uvedené shrnutí považovat pouze za předběžný a orientační úvod do nového ZPZE.

## 1. Podstatné změny přinášené novým ZPZE

Nový ZPZE zachovává současný systém podpory do té míry, že i nadále budou existovat výkupní ceny a zelené bonusy, současně se ale mechanismus podpory a osoby, které se systému podpory účastní, od základu změní. Do znění zákona zasáhl svými pozměňovacími návrhy i Senát, který mj. odmítl znovuzavedení podpory výroby elektřiny v tzv. ostrovních systémech, jak předpokládala verze původně schválená sněmovnou.

### 1.1. „Solární daň (odvod)“

„Solární daň“ pro solární elektrárny, které byly uvedeny do provozu od **1.1.2009 do 31.12.2010**, a sice 26 % z výkupní ceny a 28 % ze zeleného bonusu, zůstává zachována. Na původní tříleté době, kdy se tato „daň“ musí odvádět, se nic nemění, neboť do 31.12.2012 platí „daň“ poplatníci na základě ZOZE CZ a po dobu od **1.1.2013 do 31.12.2013** ji budou odvádět na základě nového ZPZE. Na odpověď, jaký vliv na to budou mít ústavní stížnosti týkající se „solární daně“, které v současné době běží, si ovšem musíme počkat.

### 1.2. Doba podpory

Zatímco v současnosti platný ZOZE CZ mimo jiné garantuje po dobu alespoň 15 let výši výnosů dosahovaných z obnovitelných zdrojů energie a tím stanoví dobu podpory pevnými výkupními cenami v zásadě minimálně na 15 let, nový ZPZE stanoví výslovně, že doba podpory má platit po dobu „životnosti“ elektrárny stanovené v prováděcích předpisech platných ke dni uvedení výroby do provozu (pro dosavadní elektrárny by to tak dle stávající vyhlášky ERÚ bylo 20 let).

### 1.3. Limitace možnosti volby mezi výkupními cenami a zelenými bonusy

Možnost volby mají do budoucna mít pouze provozovatelé výroben, které nepřesáhnou instalovaný výkon do výše **100 kW** včetně. Pokud bude mít elektrárna uvedená do provozu od 1.1.2013 instalovaný výkon přesahující 100 kW, bude podpora poskytována pouze ve formě zelených bonusů. Fakticky to znamená, že provozovatel nové výrobní elektřiny s výkonem nad 100 kW bude nucen vyhledávat obchodníky s elektřinou, kteří mu zaručí odběr elektřiny (takový provozovatel tak ponese riziko ztráty odběru). Tito obchodníci mu budou také vyplácet dojednanou cenu elektrické energie, přičemž hodinový zelený bonus mu bude nově vyplácen **operátorem trhu** (viz níže).

### 1.4. Výkupní ceny

V budoucnu nebudou výrobcům platit výkupní ceny provozovatelé sítí, ale tzv. **povinně vykupující**, tj. kupci, kteří musí nadále elektřinu z podporovaných zdrojů ze zákona odebírat. Do budoucna je má určit zákon nebo ministerstvo, prozatím jimi má být tzv. dodavatel poslední instance (tj. příslušný regionální obchodník s elektřinou). Pokud výrobce hodlá do budoucna nabídnout elektřinu povinně vykupujícímu, musí mu tuto skutečnost oznámit v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem.

Výši výkupních cen stanoví stejně jako dříve ERÚ vždy na jeden rok, změní se však mechanismus výpočtu, přičemž bude-li cena jednou stanovena na 1 rok, bude docházet automaticky k jejímu ročnímu nárůstu o 2 %. Povinně vykupující pak obdrží kompenzaci od **Operátora trhu s elektřinou** (OTE, a.s.).

Náklady operátora trhu s elektřinou na výkup elektřiny z obnovitelných zdrojů energie mají být kompenzovány provozovateli regionální distribuční soustavy, přenosové soustavy a ze státního rozpočtu. Zda bude taková úprava dostatečně transparentní, je nutno vyčkat. Povinnost povinně kupujícího obchodovat a prodávat vykoupenou elektřinou z obnovitelných zdrojů na burze s elektrickou energií, tak jak předpokládá například německá úprava, český zákonodárce evidentně neplánuje.

### 1.5. Zelené bonusy

Zelené bonusy budou do budoucna vypláceny buď jako roční zelený bonus (u elektráren do 100 kW) nebo jako hodinový zelený bonus (u zařízení nad 100 kW). Výrobní s instalovaným výkonem nad 100 kW tak budou muset být vybaveny měřicími systémy pro zajištění měření s hodinovým průběhem výroby elektřiny.

Podporu ve formě zelených bonusů bude výrobcům vyplácet operátor trhu. V případě, že výrobce nepředá operátorovi trhu naměřené nebo vypočtené hodnoty vyrobené elektřiny, nárok na úhradu zeleného bonusu výrobcí nevznikne. Podrobnosti mají stanovit upravené prováděcí předpisy.

## 2. Limity pro nové výroby elektřiny dle nového ZPZE

### 2.1. Národní akční plán („NAP“)

Budoucí systém podpory elektrické energie z obnovitelných zdrojů je zakotven v národním akčním plánu, který stanovuje závazné časové horizonty pro dosažení podílu elektrické energie z obnovitelných zdrojů ve vztahu k celkové produkci. Tím, že je zmíněn v novém ZPZE získává NAP charakter *de facto* obecně závazného právního předpisu, zvláště když jej musí navrhnout ministerstvo průmyslu a obchodu a schválit vláda ČR.

V současnosti přepokládá návrh NAP, že do roku 2020 bude podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů v poměru k celkové produkci činit 13,5 %. NAP dále stanovuje jednotlivé cíle pro jednotlivé technologie. Vyhodnocení NAP by mělo proběhnout jednou za dva roky, přičemž ERÚ každý rok do 30.5. zveřejní informace o dosažené hodnotě výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Pokud v některém roce dojde pro určitý druh zdroje (např. fotovoltaiky) k dosažení závazných cílů NAP, ERÚ už pro nové výroby tohoto druhu uvedené do provozu od 1. ledna dva roky poté žádnou podporu nestanoví. Na základě dostupných údajů<sup>1</sup> tak lze předpokládat, že nejpozději od 1.1.2014 dojde fakticky k úplnému zastavení podpory nových fotovoltaických zdrojů.

**Tabulka 1 – Předběžný plán hodnot celkového instalovaného výkonu fotovoltaických systémů pro jednotlivá léta do r. 2020 dle Národního akčního plánu**

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Instalovaný výkon [MW]	1	1	3	54	460	1650	1660	1665
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Instalovaný výkon [MW]	1670	1675	1680	1685	1690	1690	1695	1695

**Tabulka 2 - Předběžný plán hodnot celkového instalovaného výkonu větrných elektráren pro jednotlivá léta do r. 2020 dle Národního akčního plánu**

<sup>1</sup> Již k 31.12.2010 dosahovala instalovaná kapacita fotovoltaických elektráren v ČR 1650 MW

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Instalovaný výkon [MW]	29	44	114	150	193	243	293	343
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Instalovaný výkon [MW]	393	443	493	543	593	643	693	743

## 2.2. Regulace výše podpory

Ačkoliv ZPZE zachovává patnáctiletou dobu prosté návratnosti investic jako jedno z kritérií, které musí ERÚ zohlednit při stanovení výše výkupních cen, zároveň umožňuje výši výkupní ceny meziročně snížit o více než 5 % pro nové výrobní z obnovitelných zdrojů, u kterých je v roce, v němž se o novém stanovení výkupní ceny rozhoduje, dosaženo prosté návratnosti investic kratší než 12 let. Současně výkupní cena, stanovená ERÚ pro následující kalendářní rok, nesmí být vyšší než 115 % výkupní ceny platné v roce, v němž se o novém stanovení výkupní ceny rozhoduje.

Bez ohledu na typ výrobní (solární, větrná, nebo biomasa) je ERÚ povinen stanovit celkovou výši podpory elektřiny tak, aby pro rok, kdy je výrobní elektřiny uvedena (po **1.1.2013**) do provozu, činila výkupní cena nebo zelený bonus nejvýše 4.500,- Kč/MWh.

## 3. Dopady nového ZPZE na stávající elektrárny

### 3.1. Výše podpory

I po 1.1.2013 musí ERÚ stanovit výkupní ceny a zelené bonusy pro stávající výrobní tak, aby jejich výše odpovídala dosavadním předpisům (tedy ZOZE CZ). Omezení ohledně účinnosti výroben a vyplývající z NAP jakož i horní limit podpory (4.500 Kč/MWh) se neaplikují. Provozovatelé tzv. „ostrovních systémů“ se ovšem musí připojit do sítě do 31.12.2012 (v takovém případě dostanou podporu na úrovni roku 2011), jinak žádné právo na podporu mít nebudou.

### 3.2. Elektrárny s instalovaným výkonem vyšším než 100 kW

Jak je již uvedeno výše, mohou do budoucna využít pevné výkupní ceny jen provozovatelé elektráren s výkonem **do 100 kW**. Otázkou je, zda tato úprava má platit i pro elektrárny, které byly uvedeny do provozu před účinností nového ZPZE. Ačkoli formulace přechodných ustanovení zdánlivě umožňuje více výkladů, lze i při opatrné interpretaci uzavřít, že provozovatelé stávajících elektráren, jejichž výkon přesahuje 100 kW, by měli mít právo na podporu, protože mají dokonce výslovně zakotvené právo změnit po 1.1.2013 podporu ve formě zelených bonusů na výkupní ceny. Možnost opětovné volby změny podpory (např. každý rok) však výslovnou oporu v zákoně nemá.

### 3.3. Zánik smluv o dodávkách elektřiny a ujednání o zelených bonusech, dopady na finanční instituce

Smlouvy o dodávce elektřiny (o podpoře výkupními cenami nebo formou zelených bonusů) uzavřené mezi provozovatelem přenosové soustavy nebo regionální distribuční soustavy a příslušným výrobcem mají zaniknout přímo ze zákona dnem 31. prosince 2012<sup>2</sup>.

Ačkoli práva a povinnosti provozovatelů sítí (ČEPS, ČEZ, E.ON, PRE) mají v zásadě převzít povinně vykupující, resp. OTE, přechodná ustanovení nového ZPZE zcela mlčí o následcích tohoto zániku smluv na trvání zajištění bank a ostatních finančních institucí. Pokud totiž zaniknou ze zákona smlouvy o dodávce elektřiny, zaniknou, resp. nebudou do budoucna vznikat pohledávky, které zpravidla slouží jako zástava ve prospěch banky.<sup>3</sup>

### 3.4. Automatická registrace formy podpory

Výrobní energie z obnovitelných zdrojů uvedené do provozu před účinností nového ZPZE, které do té doby využívaly buď zelené bonusy nebo pevné výkupní ceny, budou do 30 dní po účinnosti nového ZPZE registrovány jako výrobci s odpovídajícím typem podpory. Registrace zůstává v platnosti do doby, než si provozovatelé zvolí v zákonem stanovených termínech jiný typ podpory.

Do 5. ledna 2013 je ovšem nutné předat provozovateli přenosové / distribuční soustavy naměřené nebo vypočtené údaje o množství elektřiny vyrobené do 31.12.2012, aby tato mohla být ještě provozovateli přenosové / distribuční soustavy proplacena.

---

<sup>2</sup> Je otázkou, jak zákonodárce hodlá odůvodnit tak zásadní zásah nového ZPZE CZ do soukromých práv; důvodová zpráva k tomuto tématu bohužel mlčí.

<sup>3</sup> Absence odpovídajícího přechodného ustanovení v ZPZE vyvolává otázku, zda finanční instituce mohou skutečně přijít o svá zajištění bez náhrady. Je těžko představitelné, že by nikdo neměl povinnost nahradit finančním institucím náklady dodatečné administrativy (uzavírání náhradních smluv o zástavě/postoupení pohledávek vůči OTE, a.s.), popř. eventuální škody (např., pokud dlužník odmítne uzavřít náhradní zajištění).

#### 4. Záporné ceny energie

Teoreticky lze za další potenciální zásah do stávajícího systému podpory obnovitelných zdrojů energie<sup>4</sup> bylo možno považovat zavedení tzv. „mezních situací“ a z toho plynoucí „záporné ceny“.

V případě, že totiž na trhu s elektřinou nastanou tzv. „mezní situace“<sup>6</sup>, tj. typicky převis nabídky elektřiny nad poptávkou, a dojde v důsledku toho k dosažení tzv. záporné hodinové ceny, má být výrobce, který využívá podporu elektřiny formou výkupní ceny, povinen zápornou hodinovou cenu uhradit vykupujícím, a to za dodané množství elektřiny v dané hodině. Tímto opatřením tak mají být evidentně výrobci motivováni buď k aktivnějšímu podílení se na regulaci dodávek do sítě, nebo k volbě podpory zelenými bonusy, kde si ovšem sami musí zajistit odbyt (a mohou tak tuto eventuelní tržní odpovědnost přenést na obchodníka). Je ošem otázkou, zda na trhu bude dostatek takových obchodníků, kteří k tomu budou ochotni nebo zda nastane situace, kdy výrobci budou raději své elektrárny sami vypínat (nad rámec vypínání elektráren ze strany dispečerského řízení při ohrožení stability distribučních sítí).

Dále nový ZPZE stanovuje, že pokud by nabídka a poptávka na trhu s elektrickou energií nebyly shodné, nevzniká nárok na podporu za v těchto hodinách vyrobenou elektrickou energii z obnovitelných zdrojů zcela, tedy jak výkupní ceny, tak i zelené bonusy.

#### 5. Podpora biometanu

Překvapením nového ZPZE je komplexní pozměňovací návrh, kterým byla zavedena i podpora biometanu, který zatím v České republice neměl žádnou „tradiční“. Biometan je podporován ve formě zelených bonusů, a na rozdíl od jiných podporovaných zdrojů energie tak nemá stanovenou zákonem horní hranici podpory.

#### 6. Likvidace starých solárních panelů

Nový ZPZE současně novelizuje i zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. Nejdůležitější změnou zde bude povinnost provozovatele solárních elektráren, které uvedly na český trh solární panely před 1.1.2013, tyto panely po skončení podpory opět zlikvidovat. Protože není zabezpečeno, že provozovatelé elektráren seženou dostatek finančních prostředků na

---

<sup>4</sup> stojícího na nosné ideji zakotvené v evropských předpisech, že by obnovitelné zdroje měly být upřednostňovány před konvenčními

<sup>6</sup> Časovou jednotkou pro prodej elektrického proudu z obnovitelných zdrojů je 1 hodina, se kterou se *ex definitio* obchoduje na denním trhu s elektřinou. V případě obchodování elektrickým proudem na trhu s elektřinou dochází ve výjimečných případech k záporným cenám elektřiny; tak byly například v září 2008 na European Energy Exchange (EEX) dovoleny záporné příhozy až k -3.000 Euro/MWh. V noci z 3. na 4. říjen 2009 došlo v Německu podmíněně díky malému odběru a vysokým dodávkám energie z větrných elektráren mezi 2 a 3 hodinou ranní k nízké ceně na úrovni -500 Euro/MWh. Je otázkou, zda se bude nadále jednat o zcela výjimečné situace, nebo se zvyšováním podílu OZE na výrobních zdrojích v Evropě k takovým situacím bude docházet častěji.

likvidaci panelů, bude státem určený subjekt od provozovatelů elektráren vybírat od 1.1.2014 ročně poplatky, kterými pak bude nakonec jejich likvidace financována. U panelů, které budou na trh uvedeny do 1.1.2013, ručí za likvidaci panelů výrobce, který musí doložit příslušný doklad ohledně financování. Podrobnosti upraví sekundární legislativa.

## 7. Závěrem

Jestliže bude nový ZPZE podepsán prezidentem České Republiky v jeho nynějším znění (což je velmi pravděpodobné), bude to znamenat zásadní změnu dosavadní regulační praxe. Zejména změna systému vyplácení podpory provázená zánikem dosavadních smluv o vyplácení podpory dělá ze zavádění nového zákona „napínavou“ záležitost.

S ohledem na komplexnost dané problematiky, teprve připravovanou sekundární legislativu a neexistenci judikatury a z toho vyplývající neustálenost jakéhokoli výkladu upozorňujeme, že informace obsažené v tomto News Alertu mají pouze předběžný a informační (nezávazný) charakter a neposkytují úplný popis či výklad všech změn nového ZOZE.

### **bvp BRAUN PARTNERS**

Palác Myslbek  
Ovocný trh 8  
CZ-110 00 Prag 1

Tel.: (+420) 224 490 000  
Fax: (+420) 224 490 033

[www.bpv-bp.com](http://www.bpv-bp.com)  
[info@bpv-bp.com](mailto:info@bpv-bp.com)

Tento materiál je rozeslán naším obchodním partnerům, klientům a spolupracovníkům. Další distribuce nebo kopírování jakýchkoliv částí bez našeho předchozího souhlasu není dovoleno. Naším úmyslem je pouze upozornit na témata, která jsou v daný okamžik zajímavá, nikoliv poskytnout úplnou analýzu těchto témat.

Uživatelé by si měli vždy vyžádat příslušné profesionální služby k uvedeným informacím, společnost bvp Braun Partners nepřebírá jakoukoliv odpovědnost za konání nebo zdržení se konání na základě informací obsažených v tomto materiálu.